

AKATALPA

Eylül 2016 - Sayı 201

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Âba Müslim ÇELİK

Hasan VAROL

ULUDAĞ'IN GÜNEY MEMESİ

Birkaç kez yön değiştirip, bir dirsekle döner kuzeye
fısıltularla aşar Misiköy Boğazı'nı,
gömük dolambaçlarla Nilüfer Çayı.
Seyretmek ferahlatıyor insanın içini
Bir süre daha yol aldıktan sonra
Geçer Abdal Köprüsü'nün altından, dilinde bir uzun huu...
Çayönü'nde, ver elini derisi soyulmuş bir ovaya,
Gönül vermiştir solucanlara, küçümen bitkilere
Ah, bir de zehir akmasa değil mi?
Yaşamın bizlere sözü olduğunu gösterirdi
Bir zamanlar kız gözü duruluğunda suyu

Kâzım ŞAHİN

BEN

bu benim yüziüm ne tuhaf
gökyüzüne bakıyorum bir ömür
ayı unutmuşlar yıldızlar daha parlak
gecenin derininde yaşamak zor
aynaya baksam bana benzemeyen yalnızlık

bu benim nereye saklansam gece fenerleri
bu benim bu beni kime anlatsam
ışıklar büyür incinirim bir tren vadilerde
sokağımda aradığım arkası dönük sen

bu benim hangi dilden baksan
kanamalı bir boşluk içimde
kaç ağaç dal sürebilir
kaç çiçek güneşe doğru büyür
insan en çok sevdiğini yaralar

bu benim bir sözcükten daha kısa
söksen kökümü topraktan
üşürüm dokunur her şarkının sözü bana
aslında dokunuyor her şey insana geçerken hayattan

SARIASMA KUŞU

Nerede rastladım sana
Sarıasma kuşu
Söz yaz günlerinden açılınca
Seni gördüğüm yeri hatırlasam.

Asmalara yakın mıydın,
Bahçelere iner miydin,
Kuyruğun telli miydi, neydi,
Göz göze gelsek beni hatırlar mısın?

Üzümleri incirleri sever misin,
Sarıncılara uğrar mısın,
Rüzgârla konuşur muydun,
Karşılaştığımız yeri bir hatırlasam.

Güneşi sağlamış mıydık,
Armudu taşlamış mıydık,
Hep, hep anarım da sözünü bitiremem,
Hatırlasam, dalgınlığımdan uyansam.

Çayır çimene uzansam,
Bulutlarla yuvarlansam.
Düşünmesine düşünüyorum da,
Yıldızlara da gider gelirim bahçeler boyu
Sevdiğimi, çok sevdiğimi saklayamam.

Gel gör ki, unutmak girdi araya
Ayrı kaldık uzunca bir zaman.
Diyorum ya, ilk gördüğüm yeri hatırlasam.

Sana hayrandım, sevdalı,
Ölürüm de unutmam!

Fatih Akça, Adnan Akdağ, Hüseyin Alemdar, Hacı Angı, Suat Kemal Angı, Naci Bahtiyar, Gürsel Bektaş, Âba Müslim Çelik, Oresay Özgür Doğan, Sema Enci, Altay Ömer Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Mehmet Girgin, Korkut Kabapalamut, Ozan Kaçar, Hüseyin Korkmaz, Mustafa Oğuz, İbrahim Oluklu, Musa Öz, Selma Özeşer, Ozan Öztepe, Hüseyin Peker, Kadir Sevinç, Kâzım Şahin, Erdinç Top, Selçuk Topal, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Hülya Deniz Ünal, Hasan Varol, Hakan Yirik, Narin Yükler.

ÜZGÜN GÜNLÜK V (Düşünce Ağırlıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

24.03.2016

Yaşam giderek yeknesaklaşıp anlamsızlaşıyor. İlk yarısı 5-0 sona eren bir futbol maçının ikinci yarısını izlemek kadar tatsız, yavan. Her şeyi iş olsun, âdet yerini bulsun diye yaptığımı hissediyorum epeydir. Hayatını sürdürmeyi tutkuyla arzularken, aniden ölüp gitmiş ne çok insan vardır öte yandan da. *'Bu yaşamda doymadıkları şey neydi?'* sorusunun cevabını bilmeyi isterdim. Hayat, üzerinde felsefe yapmaktan ve ondan sıklıkla yakınmaktan başka neye yarar ki? Yemek yemek, okumak, bir şeyler satın almak, maç izlemek, insanlarla konuşmak ya da aksine onlar hiç yokmuş gibi davranmak, yalnızlığı durmaksızın pekiştirmek. Tüm etkinlik ya da kişisel tutumlar sonunda nereye varıyor, bağlanıyor? İsteyen, tüm bunlara anakronik gençlik bunalımları desin ya da gecikmiş ergenlik, çok da umurumdaydı.

27.03.2016

00.08. Uzun bir gün olduğu duygusunu taşıyorum. Bolca roman okudum: Jonathan Franzen'in, Amerikan Ulusal Kitap Ödülü'nü kazanmış *Düzeltilmeler*'i. Klasik tarzda yazılmış, mükemmel bir roman olduğu su götürmez. Oldukça da hacimli. Son derece keyif alarak okuyorum onu. Çok sevdiğim yönetmen Noah Baumbach tarafından sinemaya da uyarlanacakmış bir aksilik olmazsa... Kitap sağlam çıkınca, bugün kitapçıdan yazarın bir sonraki romanı *Özgürlük*'ü de derhal satın aldım. Üstelik fiyat, üçte bir oranına düşürülmüş. Yine tuğla ebatlarında bir roman. Dönüşte okuduğum kadarıyla, o da başarılı, hayli akıcı bir yapıt. Her iki çeviri *Sel Yayınları*'ndan çıkmış. İkincisinin çevirmeni Sevin Okyay.

ABD'li, aykırı komedyen/stand-up'çı Bill Hicks'in hayatını anlatan başarılı bir belgesel izledim. 1993 yılında, 32 yaşında, pankreas kanserinden ölmüş olmasına çok üzüldüm. Gösterilerine, henüz 14 yaşında, bir arkadaşıyla birlikte başlamış, aynı zamanda bir müzik grubu kurmuşlar, bu uğurda liseyi yarım bırakmış, bir dönem alkol sorunu yüzünden kariyeri oldukça sarsılmış, ancak sonrasında içkiyi tümüyle bırakmayı başarmış, tam da her şey yoluna girmişken o ölümcül hastalığa yakalanmış. Genç yaşına rağmen, hayat hakkında son derece bilgece saptamaları var, sistem eleştirisi zekice, öfke dolu. Mimik ve jestleri harika. Tam bir anti-militarist. Cem Yılmaz'ın, kendisinden esinlendiği ya da hiç olmazsa çok etkilendiği izlenimine kapıldım. Ama tabii, Cem Yılmaz işin politik bir tavır takınma ve düzeni sorgulama kısmını boş vermeyi yeğlemiş. Hicks şöyle diyor yapıtının sonunda: *"Sadece güldürmek yetmez, birkaç masayı da devirmek gerekir mutlaka."* Dün de, yine ABD'li muhalif stand-up'çı Lenny Bruce'un hayatını anlatan son derece başarılı bir film izlemiştim. Başrolde Dustin Hoffman inanılmaz bir performans sergilemiş. Film Bob Fosse yönetmiş. Bruce, müstehcenlik ve uyuşturucu kullanma suçlarından birkaç kez gözaltına alınmış, defalarca yargılanmış ve hapse girmesine kısa bir süre kala doz aşımından genç yaşta yaşamını yitirmiş (Belki de hapsedilme korkusuyla intihar etti). Gösterilerinde 'oral seks' gibi, bugün her yerde kolaylıkla kullanılan sözler sarf ettiği için muhafazakâr ve ikiyüzlü ABD emniyet ve yargı sistemi adama yapmadığını bırakmamış, hayatı zehir etmiş yazık ki. Tüm servetini de avukatlara kaptırmış bu arada.

28.03.2016

Dün buraya bir şey yazmamışım. Tembellik hakkımı kullanmışım belli ki. Fena bir gün değildi. Yeğenim geldi erkenden. Birlikte uzun süre oynadık, sonra dışarı çıkıp birkaç parkı ziyaret ettik. Yeterince çocuk olmadığından, biraz etrafımızda bulduğumuz doğal nesnelere süs havuzuna fırlatmaca oyunu oynadıktan sonra eve döndük. O tek başına oynadığı anlarda romanıma devam ettim (Böyle söyleyince, sanki hâlihazırda roman yazmaktaymışım gibi oldu. Allah yazdıysa bozsun).

Pazartesi. 19.34. Saatlerin ileri alınmasına henüz alışamadım. Bence olduğu gibi bırakılmalı. Zamanda yolculuk oyunu gibi bir şey. Koca hükümetin böyle çocuksu, absürt işlerle uğraşmasını biraz anlaşılabilir buluyorum. Üstelik evde çok fazla sayıda kol, duvar ve masa saati bulunduğundan, hepsini tek tek ayarlamak hayli zahmetli oluyor.

Bugünü evde geçirmeye niyetliydim ama 16.30'a doğru açlık hissi dayanılmaz noktaya gelince mecburen çıktım. Yemek yedim, kendime uygun fiyata yazlık bir ayakkabı satın aldım, bir de Dylan Thomas'ın *Sanatçının Genç Bir Köpek Olarak Portresi* başlıklı öykü kitabını indirmeye girmişken edindim (Joyce'un, isimde atıf yapılan eseri derecesinde anlaşılabilir olmamasını umuyorum). Göz attığım kadarıyla sağlam bir yapıta benziyor. Yayınevinin iddiasına göre, Thomas'ın dilimizde yayımlanan ilk magnum opusu imiş bu (*Altıkkırkbeş*).

Evden çıkmadan önce bir yabancı dizinin ilk iki bölümünü art arda izledim (Birazca istisna dışında yerli dizi hayatta izleyemiyorum; izleyebileni de pek sevmiyorum). Adı ilginç: *Orange Is The New Black*. Otuz yaşlarındaki güzel bir kadın, tam da hayatının aşkıyla evlenmek üzereyken, on yıl önce işlediği bir suç yüzünden (kadın sevgilisinin hatırı için ve onun tarafından aldatılarak uyuşturucu parası taşıma) on beş ay hapis cezasına mahkûm oluyor. Olaylar genelde hapisanede geçmekle birlikte, sık sık geçmişe de dönüş yapıyor. Muhtemelen bütün bölümlerini izlerim uzun vadede. Son derece kaliteli bir yapıt olduğu kanısındayım.

29.03.2016

Ahmet Ada ve Ahmet Oktay'ı kaybetmişiz bu ay içinde. Benim hayli geç haberim oldu söz konusu ölümlerden. İnternet medyasında, "şunun rüzgârdan eteği havalandı, bu zampara bar çıkışı beş kızla yakalandı" gibi çok daha hayati, olmazsa olmaz haberlerden dolayı bu tür haberlere yer kalmıyor demek ki. Çilekeş habercileri de anlamaya çalışmak lazım bu durumda... Büyük şairler miydi bilemem, ben o kadar anlamam, ama ikisi de kuşkusuz çok üst düzey şairlerdi (Hem bu saatten sonra büyük şair olacakların da ne olacak, eline ne geçecek?). Ahmet Oktay, sağlığında hak ettiği saygınlığa, mertebeye ulaşmıştı kanımca. Sözü dinlenen, dikkate alınan, atıf yapılan bir çağdaş düşünürdü şairliğinin yanı sıra. Öte yandan, yeterince okunmadığı, birikiminden yararlanılmadığı tartışmadan uzaktır. Ahmet Ada'nın kuramsal yazıları yeterince özgün değildi, biraz bildik sulara yüzmeyi yeğledi; fakat kim ne derse desin bazı şiirleri, hatta kitapları yaşayan çok az sayıda şairimizin ulaşabileceği seviyedeydi. Doğayla bir uyum yakalamıştı, onunla diyalog halindeydi. Kendi sözlerini bize çok berrak şiirler olarak yansıttı yer yer (Son kitabını pek sevmedim). Bu düşüncelerimi kendisine de iletmişim internet üzerinden. Hak ettiği değeri bulamadıysa, bunda biraz da kendi kusuru vardı. Belki, ne kadar iyi, önemli bir şair olduğunu kendi de tam anlamıyla kavrayamadı, her zeminde şiir yayımlamak, adından daha çok söz ettirmek istedi; ki bunu da anlayışla karşılamak gerekir, marifetin iltifata tabi olmadığı toplumumuzda. Daha az yazsa, yayımlama konusunda biraz daha az hevesli görürse, şiirimizdeki ağırlığı artardı büyük olasılıkla. Belki de, Ahmet Ada diye birinin var olmadığından gerçekten kuşkuluyor,

bunun aksini kanıtlamaya çabalıyordu; ki ben kendim de sık sık var olmadığım duygusuyla avunmuş ya da ürpermişimdir.

Önce adliyeye, oradan da büroya gittim. Öğle yemeğini akşama doğru Karşıyaka'da yedim (Kalamar). Bu kez kitap almayıp *Akatalpa*'nın erken çıkan nisan sayısını edinmekle yetindim. Bir şiirim üçüncü kez derginin kapağında yayınlanmış. Ozan Genç'in yazılarına son vermesine ne derece üzülseysem, bu köşeyi gerçekte Tahir Abacı'nın yazdığının ortaya çıkmasına da bir o kadar şaşırdım. Müstear olduğu belliydi, ama belki de Tahir Abacı dergide kendi adı ile de yazdığından doğru tahminde bulunmam mümkün olamadı. Hoş, aksi halde de hayatta tahmin edemezdim ya...

Saat gece yarısını geçti. Henüz uykum yok. Dün de dalmakta çok zorlandım. Bir saatten uzun süre sıkıntıyla sağa sola dönüp durdum. İlacımı alıp almadığımı anımsayamadığımdan, bu durumu almadığıma yorup bir ilaç yuttuktan sonra hemen uyudum. Saat üçü geçiyordu. Dolayısıyla, sabah her zamankinden geç açtım gözlerimi bu sıkıcı evrene. Bazen gerçekten ortadan yok olmayı, evrenin dışına çıkmayı, o da olmuyorsa tamamen buharlaşmayı şiddetle arzuluyorum. Canım sıkıldığından değil ama hayatın tekrara çok fazla yer vermesinden, her alandaki sınırların kahredici darlığından.

30.03.2016

Sabaha karşı ikide uyuyup öğlen yarımaya doğru uyandım. Çok sayıda sinir bozucu düş tarafından esir alınmış gibiydim. Birinde, Yargıtay'daki çok sayıda duruşmaya umarsızca yetişmeye çalışıyor, bir diğerinde bu yaştan sonra yüzbaşı rütbesiyle orduya intisap etmeye çabalıyordum, ama her ne hikmetse karar verici konumdaki suratsız albay, kendisi de emekli bir albay olan babamın varlık ve teşvikine karşın beni pozisyona uygun görmedi. Sanırım şiir yazdığımı, aylak biri olduğumu, sabahları erken kalkmakta zorlandığımı bir yerlerden duymuş, bundan da hiç hoşlanmamış. Eh, her işte bir hayır vardır, yüzbaşılık falan zaten benim neyime... Banyo yaptım, belki biraz da bundan ötürü kendimi oldukça huzurlu duyumsuyorum. Buraya bir şeyler yazdıktan sonra, Ali Atay'ın başrolünde oynadığı, halkımız tarafından hiç algılanmadığı ve anlamlandırılmadığı için 7. bölümüyle yazık ki final yapmış *Mutlu Ol Yeter* adlı absürt ve kısmen doğaçlamaya dayalı olağanüstü komedi dizisini izler, sıkılınca da Franzen'ime devam ederim muhtemelen. Dışarı çıkışım yok bugün. 30.03.2016' da böyle anlamsızca geçip gitsin, bana ne!

31.03.2016

Öğlen büroya gittim. Dört müvekkil adayı ile olumlu geçmiş gibi görünen bir mülakat gerçekleştirdim. Bir aksilik olmazsa, yaklaşık otuz arkadaşları ile beraber bana vekâlet vereceklermiş. Belediye, dükkânları hakkında yıkım kararı vermiş... Birkaç da telefon görüşmesi gerçekleştirdikten sonra soluğu yine Karşıyaka Çarşısı'nda aldım. Hava hayli sıcak, çarşı çok kalabalıktı. Her zamanki yemek, kahve, kitapçı ritüelimi zevkle yerine getirdim. Bir şiir yıllığı veren *Edebiyat Ortamı* ve *Notos Edebiyat* dergilerini, parasal nedenlerle küçük bir tereddüt yaşadığından sonra dayanamayıp aldım. Yıllığın girişinde, geleneksel olarak mevcut şiir ortamından, yazılan şiirlerin yaşamdan ve güncelden kopukluğundan, şiir kitaplarının gördüğü ebedi ilgisizlikten, herkesin kendi çalışmalarına odaklanıp başkalarının yazdıklarını ıskaladığından, görmezlikten geldiğinden bol bol yakınılmış, yazılacak şiirlerin nasıl olması gerektiği konusunda bildik önerilerde bulunmaktan da geri kalınmamış. Hemen her yıllıkta olduğu gibi, bunda da yıllığın girişindeki manifestoda uzun uzun tarif edilen türden cılız şiirlere rastladım. Bu arada, ne yazık ki yıllığın kapağına "*Dindar Şairler ve Muhafazakâr Dergiler Yıllığı*" ibaresi koymayı her nasılsa unuttular. Ama o

Hüseyin ALEMDAR

TANKLAR GÜVERCİN ÖLDÜREMEZ

*Sen de korkunç musun Amerika yoksa bir oyun mu bu
Saplantımdan döneceğimi sanıyorsan aldanıyorsun!*
Allen Ginsberg

Neden böyle korkunç ve ikiyüzlüsün Amerika
Kerouac ve Ginsberg dahil kimse seni sevmiyor
hattâ Ergin Günçe ve Cahit Zarifoğlu bile senden nefret
[ediyor
geçmişte green card başvurusu yapsam da iyi ki Boston'da
[değilim
Pensilvanya din mastürbasyonu ilelebet sana ve Fetö'cüğüne
[kalsın
baştan kara k'ân narbülbulü kanama yaralı ülkem yeter bana
yeter de artar bana hafta sonları karımın bostanında olmak
keder yapımı kızlarım ve sevgililerim var nasılsa
bazen kısa parabellum kadar sürçülisan olmak bile filinta
iyi ki aşk sonsuz günbatımı ölüm saçak altlarında curnata!

Neden böyle sinsî ve iğrençsin Amerika
neden gözyaşı çiçeklerin karanfil değil de kan gülü
seni Ezra Pound için ben bağışlasam da söyle kim affeder
bütün dinleri ve dilleri ağlatmak senin fiyakan işte
tek derdin tüm dünyaya tank ve silah satmak senin
15 Temmuz'u ve halkımı unuturum sanma
Bağlarbaşı'ndan Üsküdar'a inen tanklar
alçak/ça uçuş yapan f-16 ve f-4'ler senin yalan söyleme
askeri lise öğrencilerinden erlere hainlik üniformasını
pir-ü pak kardeşlerime sen giydirdin o gece sen
tanklar da uçaklar da güvercin öldüremez n'aber Amerika!

Şimdi sen güzel ve yaralı ülkem için bir kördilek bile
[değilsin
dünyaya kara bakmaktan kaç gözün var kör işte
böylece yeni bir ad buldum sana Amerika: körün dünyaya
[bakışı--
dört kel(e)p göz dört kem kulak ülkemin hainleriyle birlikte
sonsuz dek utan şimdi!

kadar hata kadı kızında da olur. Hemen kızmamak gerek. Belki önümüzdeki yıl eklerler. *Notos*'ta ise bu ay çok sağlam yazılar var gibi görünüyor. Dosya konusu olarak Kemal Tahir yeğlenmiş. Orijinal değilse de, yerinde bir tercih bence. Dergi, "*Her sayıda Sine Ergün'den bir öykü yayınlamaza ölecek*" hastalığından bu sayıda da sağalmayı başaramamış. Kendilerine geçmiş olsun dileklerimi yolluyorum.

İki Şairden Bir Şaire Bakış:
SÖZCÜKLERİN DEĞERİNİ VE
İŞLEVİNİ BİLEN BİR ŞAİR;
SALİH AYDEMİR

Hüseyin PEKER – Altay Ömer
ERDOĞAN

AŞIM VE YIKIM

her ileri adımın ardından bir geri adım gelir

bunca düş bunca hayat nereye gitti
biraz mantık diyorsun oysa varoluş
olasılıkların çılgin tarihi değil miydi

sözcükleri birbirini izliyor yanılma payı var
sersem bir anlama çarpacağım diye korkuyorum

bizi zaman dışına yine zaman çıkarır

sabahların kaprisine alışık değilsin
kapımı kırma aşırı bulsunlar bu tatlı tükenişlerimizi
her yer karanlık ömrümün akışı zayıflıyor
başımı koyduğum gece buz gibi aşım ve yıkım
sonsuz bir sayıklama yalnızca suskunum

kusmuklar içinde dönüyorum güneşin etrafında
ışık güne karşı geldiği gün boynuna sarılacağım
hiçliğin karşısında zafer kazanmak
-intihar etmeme hali-

reflekslerin sessizliğine inanır mısın lesbia
unutulmuş iç çekişle yapılan yolculukları
deliler arasında yaşayan delileri sever misin

istanbul ölmek üzereydi

hayat ideolojik bir kötülük sunuyorsa
seytanın ta kendisi değil midir insan

Salih AYDEMİR

Kırık İğne adlı kitabından, Noktürn Yayınları, İstanbul Nisan
2015, s.31

Hüseyin Peker:

Salih Aydemir, anladığım kadarıyla Behçet Necatigil'i çok okuyup, oldukça sindirmiş, hatta ondan öteye geçmenin plânını şiire geçirmiş, bir sayfa ötesini yazıyor şairin. Sanki Behçet Necatigil şiirinin sonrasına katkı sağlar gibi devamını getiriyor, onda yarım kalan dize yöntemlerine. Hep bir şeyleri gizliyor. Saklı kalmanın bin bir halini, yolunu deniyor. Bundan keyif alıyor bu tutumuyla. Her dizesi hesaplı bir sözcük yumağından yaratılsa da, anlam süzgecinin oradan oraya atladığı yerlerde, çağrışım zenginliğinin olanakları arasından konuşuyor. Metin Cengiz'in onun şiiri hakkında söylediği sözler geliyor aklı: "Aydemir sizi belli bir mesafede durmanız için zorluyor sanki. Metin sizi kendine çekmek yerine sizin

üstünüze de geliyor da diyebiliriz bu durum için. Sizi anlam olarak kuşatmak, sizinle içli dışlı olmak yerine sizi kendini anlamaya, şifresini çözmeye zorlayan bir yapı."

Ben Salih Aydemir'in, etkilendiği Necatigil yöntemleriyle de bir kuşak aşmaya çalıştığı inancındayım. Şöyle ki; Necatigil şiire bir çok yabancı ya da şiirinin akışına uymayan sözcük kattığı halde, bunları abartmamış, hatta yerli yerinde görev almalarına izin vermiş görülüyor. "hayat ideolojik bir kötülük" veya "sabahların kaprisine" gibi ifrata varan benzetmelere Necatigil ustada rastlayamazsınız.

Salih Aydemir şiirlerinin gizli aralıklarına; kendini, içindeki yırtılışları anlatan dizeler konduğunu, sanki feryat ederek yardım ister gibi bir bunalım kavşağından sesleniyor bize ve kendine: Sanki (ben boğuluyorum), (sıkıntıdayım) demenin çığı bu. Bu şiirde de "yalnızca suskunum" ve "sersem bir anlama çarpacağım diye korkuyorum" demesi bence, iç kopuşlarının verdiği inilti adeta. Aydemir'in şiiri tanımlayışı geliyor bu arada hatıra: Aydemir diliyle şiir, "dokunulmayacak bir gerçeklik"tir. Bu birleşimden de anlayacağımız üzere, bir ucu öte dünyalarda da gezen, gizemli bir nehirde kopuyor şairdeki imler. Onu bilge kimliğine eriştiren dizelere eski şiirlerinde de rastlamıştık; "kefen gibiydi boşluk / hayat susacak kadar zaman tanıdı bana". *Kırık İğne* kitabının tamamında da bir mitolojik kadın kahramana sesleniş dikkat çekiyor öncelikle. Lesbia adlı bu hayali kadın kahraman, Lesbos benzetmesine yaklaşmasıyla da ayrı bir anlama uzanıyor. Aydemir'in her türlü dünya sorunsalını dalgaya alır gibi bir hâli var ve kadın kahramanı da içerik olarak lezbiyen bir kahramanla özdeşleştiriyor. Ve kitap boyunca tamamladığı tüm şiirlerde onunla bir sesleniş içerisinde.

Şeref Bilsel, onun şiirini anlatırken daha başka saptamaları da içeren deyişlerle karşılıyor bizi; "sözcükler arasında risk alması, sözcükleri çatışmaya sokması" var Bilsel'in önceliğinde. "Bizlere alışık olmadığımız bir kulak estetiğinin eşliğine davet eden ve sorularla yüklü dizelerle tanıştıran" deyimiyle tarif ettiği Salih Aydemir şiiri Haydar Ergülen'de de "Bilinen temalara yüz vermeyen moda söyleyişlerden kaçına bir şair olarak, okuyucuyu tavlamaktan uzak iyi şiirler yazıyor Salih Aydemir" tabiriyle yerini buluyor. Ergülen ayrıca, Aydemir şiirini, değeri zamanla anlaşılacak şiirler sınıfına sokuyor. Kendine özgü yöntemlerle, sözcükleri eksiltken, kırpan, bölen, sözcük tasarrufuna özen gösteren Salih Aydemir, Ergülen'in dediği gibi değeri zamana taşımış, günümüzün önemsenmesi gereken şairlerinden.

Altay Ömer Erdoğan:

Gerçekten de Salih, benim de içinde olduğum kuşağın ayrıksı şairlerinden. Şiiri bir dünya görüşü ve yaşam biçimi olarak gören, dolayısıyla yazma eylemini varoluş kaygılarına bağlayan şair, şiiri ortaya çıkaran şeyin yarım kalmışlık duygusu olduğunun altını çiziyor en çok da. Ben bu yönüyle Salih'i Necatigil'den çok "Rüzgarlar gibi savrulur sofraya, söner / Lambanın aydınlığı, yarım kalır şiir, / En sevdiğim ağacım ürperir bahçede, / Kurar saltanatını büyük yalnızlık, / Ve bir kuş havada karanlığı biçer" (*Geceden Gelen* adlı şiir) dizelerinin şairi Sabahattin Kudret Aksal'a benzetiyorum. Çünkü onun şiirinde "her evde ölmeye hazır bir yalnızlık var". Ben Salih'i *Meriç Hanım* kitabıyla tanıdım. Anlattığı derinlik kadar hayatla dalga geçişindeki

YAZLIKTIR İNCE BEDENİN

I

Ayrılığın anılarına ak düşerse bir gün
Bir mektup sabahı hesaplar

Çocukların serinliğiyle sıva sözü

Yüreğin uzağında söz büyür su büyür

II

Değişmez maddedir dudakların ve dalgınlığın
Zaten yazlıktır ince beden

Cep aynalı bir hüzdür eskilerden yağmur

Gölgesi mi var gülüşünün günü yeniler

Nar içi ve üzüm bakışlıdır yatak odaları
Ama daha çok şeftaliyle anılır

Huyu suyu var teninde Havva Anamızın

Yatakta örülür çocukların gölgesi

Aşk içerir yoğun olarak kadınların bedeni

III

Ayrılığın anılarına ak düşerse bir gün
Bir mektup sabahı hesaplar

Ovalardan geçen kamyonlar kadar gençliğim

Aşk yüreğin tozudur, kuşun gagasındaki ot

incelikler de şaşırtmıştır beni hep. Örnek mi? Bir söyleşide “*Meriç Hanım kim?*” sorusuna verdiği “*Meriç Hanım aslında bir diş ağrısıdır*” yanıtı. Dildeki şiddeti canlı tutan bir diş ağrısı gibi Salih’in şiiri de. Sözcüklerin yasını da tutan, coşkusu da sürükleyen şiir kurgusu boyunca. Ruhun ustası bir şair elindeki ruh ustasıyla yontuyor zamanı ve mekânı. Geriye yüzlerdeki anlamlarını arayan sözcükler kalıyor, şiir olmak için hayat ile hesaplaşıyorlar Salih Aydemir şiirinde.

Sözcükleri bütünlerken hayatı bütünleme ereği Salih’in şiirdeki önceliği bana kalırsa. Hem şiirin ideolojik ve felsefi sağlamlık üzerine kurulmasını işaret ediyor hem de şairin tefritten uzak durmasını. Şairi sokağa ve hayata davet edişini şairlerin “*dönüşmesini istedikleri hayatın nabzını tutmak zorunda*” olmalarıyla açıklayan Salih, şiiri sokağa taşıyacak asıl değerini şairin kendisi olduğuna inanıyor. Şiirdeki meselesini ‘*insan*’ olarak belirlemiş olan şair, insanın bozulması karşısında şair refleksini “*bizi zaman dışına yine zaman çıkarır*” dizesiyle geliştirirken bu sessizliğe inanmamızı ama bir yandan da bu sessizliği yırtmamızı diliyor. Sevgili Peker, ifrata varmak olarak tanımladığın dizeler hayatla hesaplaşma ölçüsü taşıyan dizeler olarak göze batıyorlar. Ama sana da sormak isterim; “*deliler arasında yaşayan delileri sever misin?*” Şairler de öyle değil mi? Bunca çalkantıya ve çürümeye karşı bu gündelik hayata devam edilebilir mi? Yoksa önemsiz bir ayrıntı mı intihar? Şairin tek limanı belleğiye, Galeano’nun “*İnsan kendi yalnızlığına ve başkalarının yalnızlığına karşı yazar*” sözünü elde tutarak Salih’i toplam bir yalnızlık karşısında limanını arayan kaptana benzetiyorum ben.

Tarihi değiştirecek olan özneye çalıyor Salih şiirde. Yani düşü zamanın dışına çıkmak olanların zamanında, sözcüklerin değerini ve işlevini bilen bir şair olarak öne çıkıyor. “*Zevk sismografi*” bir yönü de var sözcüklerle ilişkisinin; bir bakıma bir sözcük yol arkadaşını kendisi belirliyor ve anlama birlikte yürüyorlar. Salih bir ‘*sesleniş*’ şairi. Tarihi ve hayatı değiştirecek özneye sesleniyor. Ve bunu poetik bir duruş düzeyinde kavrayışıyla önemli bir fark yaratıyor kuşağı şairler arasında. Sen değeri zamanla anlaşılacak şairler sınıfına sokuyorsun ya Salih’i, o zaman Derya Önder’in “*Salih Aydemir’in şiiri, ilk kitabından bugüne değin, bize imgenin izini sürmenin işaretlerini veriyor. İmgenin her zaman narin ve 'güzel'i gösteren, ibresinin sadece 'iyi'den yana olmadığını da... Belleğimizde kolaylıkla yan yana gelmeyen ama bir dizede karşımıza çıktığında, bizim algılarımızla da oynayan, kolaycı olmayan bir şiir Salih Aydemir şiiri... Kullandığı dil, sözcüklerin ve hayatın; aklın ve kalbin, çarpışa çarpışa bıraktığı bakiyenin göttikçe şiire en yakın duran olduğunu söylüyor*” (*Radikal Kitap*, 3 Ağustos 2007) saptamasına da değinmeliyiz. Salih’in düş bakiyesinin hayli kabarık olduğuna da.

Herkesin ‘*ben*’ine taparcasına âşık olduğu bir çağdan geçiyoruz. Salih’in Lesbia adını verdiği hayali sevgiliyi ben, senin ilişkilendirdiğin anlamdan çok ‘*şair ego*’su olarak okumayı yeğledim. Toplumumuzun özsever bir toplum hâline gelişi hakkında daha bir açıklayıcı oluyor çünkü bu tür bir okuma. Kaldı ki şairi, “*grekli baba, finikeli bir annenin kızıydı sappho / lesbostan gelir hüznü aşkın hikayesi, bilitis kıskanç*” dizeleriyle senin kavrayışına daha yakın duruyor. Tabi bana, “*Haydi yolun açık olsun, senden*

şunu dilerim; sevil ama sevme” diye seslenen Bilitis’in kıskançlığı daha can yakıcı geliyor. Kızı doğmadan ölen Bilitis’in babasının vasiyeti de; “*O çok şey görüp, acı-tatlı çok şey yaşayacak. En yakıcı yanı dili olacak!*” Salih’in en yakıcı yanıyla ele aldığı bu aşım ve yıkım da âşka dâhil! Oysa şu kabuğu soğumuş dünya ve sözcükler de hariç değil. Sözcükler olmadan da sevilirmiş. Onu da Salih Aydemir’den biliyoruz.

İKİ ŞİİR BİR OKUMA

İbrahim OLUKLU

MEÇHUL BİR KİTAP İÇİN PROLOG (1)

Zeminde, cam ve ayna kırıkları, geçip gitmiş bir melekten nasılsa düşmüş birkaç tüy, altın tozları, birkaç aysar çiçek, bir miktar yanmış kâğıt, degen ilk bakışta hâlesi yok olup sonsuza karışacak olan dizeler, tesadüflerle örülmüş anlam kırıntıları, mürekkebin sakin uykusunu paylaşan gölgeler, eşyadan fışkıran ruhlar, delik deşik bellek yığıntıları, anne tebessümleri, çocukluğun bazı beyaz sabahları, kimi kelime avcılarının bıraktığı aletler, ipini çözmüş teferruatın salına salına dolaşması, Dil'de, Aşk'ta ve Yazı'da yoğalan, gıdasını oradan alan kara bir enerji, hayretin geri dönüşü, bir dua edâsı taşıyan mırıltılar, kesik kesik akan şeffaf bir musiki, hiçliği işaret eden bir dizi imâ, Öteki'nin uçurumuna bakarken kapıldığımbaşdönmesi, birbirine teyellenen cisimler ile adlar, giderek seyrelen bir örgü, zamirlerin kışı, boşlukta yol alan titreşimler —âh o hercai koordinatlar!

Bağışlayın. Terk ediyorum işte sizi ve ancak sizinle varolabilen mazimi. Nedametin kırık lehçesi yahut uçuşan şeytan minareleriyle ipeksi bir pişmanlığın mevsimi. Nedir? Nedense hep kamaşan birşeyler vardır bu kızıl havalarında ikindinin.

Vural Bahadır Bayrıl

PARÇALI AŞK (2)

kırılmış dalın ucuna tutunan damla
gün gelir düşer oradan tuhaf bir adamla
yeni bir zamana açar etekleri havalanarak
on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir resim gibi
kırdı pikniğe de çıkar masada iskambil de oynar
telefon numarası yoktur belki ama
yatakta sonsuz numarası vardır anlayana
yaprak koparmayı sevmez defterden
yeteneği yoktur kahvaltı hazırlamaya
uçuşan tüllerin altında pembelikler
bir görünür bir kaybolur düş olur arzu olur
sıcak fındanda eksilen çayın buğusu
bir yandan ısınmak kadar uyuşturucu
bir yandan üşümek kadar tedirgin
pembelikler kırmızıya dönüşür kızıla
en derin renktir kızıl başka ne olacaktı
biraz daha yaşasa ne aradığını bilecekti
hızla dönen gövdeler yavaşça dağılan sesler
sivrilen diş çarpışan ağız kanayan dudak
gecenin gündüze bıçak salladığı yerde
belki de bıçağın tam saplandığı yerde
hayat ve ölüm aynı anda soluk alacak
beklerken tüylerinde kaybolmayı onlarca kuşun
sana bakar sana bakar sana bakar sana
ansızın kaybolur şehrin gizlisi saklısında
saçak altında kahkaha atarken görürsün
takvim yapraklarına sarar tütünü
savururken arzu dolu kıvrımlar dudaklarında
fark edersen yoldan cenazenin götürüldüğünü

Bâki Ayhan T.

Bu şiirleri aşağıdaki özellikleriyle okuyabilir, eleştirebilirim:

- a) Şiirleri sözcüklerdeki seslerin özelliklerine/değerlerine göre ele alabilir, buradan çeşitli sonuçlar çıkarabilirim. Örneğin ilk şiirde ince ünlüler, ikinci şiirde kalın ünlüler çok kullanılmıştır, diye söze başlayabilirim.
- b) Bu şiirlerdeki sözcükleri hece yapıları itibariyle okuyabilir, buradan bazı yargılara varabilirim. Örneğin iki şiirde de tek heceli sözcükler çok kullanılmıştır, diye başlayabilirim söze.
- c) Bu şiirleri harfleri, büyük-küçük, itibariyle okuyabilir ve oradan bazı sonuçlar çıkarabilirim. Örneğin birinci şiirde bazı cins adlara “özel” anlamlar yüklemek amacıyla onların ilk harfleri büyük yazılmıştır
- d) Bu şiirlerdeki sözcükleri kökenlerine bakarak çözümleyebilir, buradan çıkararak anlamlandırmalar yapabilirim. Örneğin ilk şiirde kökü Türkçe olmayan sözcüklere daha fazla yerilmiştir, diyerek başlayabilirim.
- e) Şiirleri kullanılan noktalama işaretleri açısından irdeler, kimi sonuçlara varabilirim. Örneğin ikinci şiirde noktalama kullanılmamıştır. Bu da şu nedenle yapılmıştır, diye başlayabilirim.
- f) Şiirleri içindeki sözcük türlerine göre ele alabilir, buradan çeşitli sonuçlara ulaşabilirim.
- g) Bu iki şiiri yüklemelerindeki eylemlerin kiplerine göre çözümleyebilir, bunlara dair ortak yargılar verebilirim. Her iki şiirde de ad soylu sözcüklere daha çok yer verilmiştir, diyebilirim.
- h) Şiirleri yüklemelerindeki, sadece yüklemeleri düşünerek, sözcüklerin türlerine göre ele alabilir, onlar üzerinden çözümleme yapabilirim. Örneğin her iki şiirde de addan türetilmiş eylem daha azdır, diye başlayabilirim.
- i) Şiirleri bağlayıcı sözcükler açısından okuyabilir, bu yolla bazı düşünceler öne sürebilirim. Örneğin ilk şiirde bağlayıcı sözler ayrı, ikinci şiirde bitişik yazılmış, diye başlayabilirim söze.
- j) Şiirlerdeki sözcükleri yapısal açıdan irdeler, buradan bazı sonuçlara varabilirim. Örneğin her iki şiirde de sözcükler tek türetme eki almıştır, diye başlayabilirim söze.
- k) Şiirleri başlıklarından yola çıkarak okuyabilir, karşılaştırmalar yaparak yargıya varabilirim. Örneğin birinci şiirin başlığı beş, ikinci şiirin başlığı iki sözcükten oluşmuştur, diye başlayabilirim yazıya.
- l) Şiirleri dize yapıları bakımından okuyabilir, bunlara dair yargılar verebilirim. Örneğin ilk şiirde dizeler yan yana, ikinci şiirde alt alta yazılmıştır, diye başlayabilirim sözlerime.
- m) Şiirleri dizelerin kümelenişi bakımından ele alabilir, buradan ne'lik arayışına girebilirim. Örneğin ikinci şiirde dizeler tek blok hâlinde, ilk şiirde... diye sürdürebilirim sözü.
- n) Şiirleri sözcüklerin yazımlarındaki yanlışlar açısından ele alabilir, bunlardan bazı sonuçlar çıkarabilirim. Örneğin ilk şiirde “bir şey” sözcüğünün yazımında genel kullanıma uyulmamıştır, diye başlayabilirim yazacaklarıma.

Ama bütün bu ele alma hazırlığı biçimsel düzeyde kalır. Bunları da katarak düşünmek mümkün:

İki şiirde de anlatıcı dışardan bakıyor anlatılanlara. Hareketler anlatıcının içinden geçirilerek aktarılıyor. Eylemsiz/durağan iki şiir. Eylemsizliği/durağanlığı, kendi anlamında, estetik kazanıma dönüştürmüş iki şiir. Örnek olsun diye alınmış dizeler/bölümler: “Zeminde, cam ve ayna

ALİ

eskiden saçlarımız vardı eskiden allah
küserdi bize ekmeğimizi pay ederdik

avlulardan ziyade çocukluğumuza küser
anneme sarılırdım ellerimiz derdim

küçüktü o zaman aklıgım beni soran
bütün annelerin ağacı çocuk

düşerdi bir kuşun ardına özlerdi
sessizliğinden akan gizli yaşları

masumdu peygamber suratları
düzgün kesilen saçlarıyla bütün

sokaklarda terleyen çocuk peygamberler

kadar masum
kadar duru
kadar yuva

İzmir, Yaz 2016

kırıkları, geçip gitmiş bir melekten nasılsa düşmüş birkaç
tüy,” (MBKİP), “sana bakar sana bakar sana bakar sana/
ansızın kaybolur şehrin gizlisi saklısında/saçak altında
kahkaha atarken görürsün” (PA).

Bir yere, kişiye, nesneye gönderen dizeler. Yer, kişiler,
nesnelere anlatıcıların içindedir. Siz, onlardan yola çıkarak
kendi yerlerinize, kişilerinize ve nesnelerinize çıkamazsınız.
Bir bütünlüğe çıkamazsınız.

Dünyanın, insanın bütünlüğüne çıkarmayan şiirler.
Arkasında ancak şairleri/anlatıcıları bulabilirsiniz.

Bu bir estetik tarzın şiiridir. İç yaşantı yoluyla dünyayı
yeniden kurmayı deneyen bir estetik.Söz'ün somutluğundan
genel geçer bir gerçeklik çıkarmaya istekli, ama çıkarmayan
bir estetik ve onun şiiri. Bir keyfiliğin estetiği ve onun şiiri.
Arkasında da sadece şairin durabileceği tezyin estetiği ve
onun şiiri.

Bu iki şiir de sözcük tadı veriyor. Seçilen sözcükler, imgeler,
diğer yapılar buna göre düzenleniyor. Sadece tada
bağlanıyor. Sıfatlar ve diğer süsleyici sözcüklerle varılan bir
yer. Orada kalıyor. Dünyanın tatlarına, bizim bildiğimiz
tatlarla, hele hele o tatlarla hesaplaşmaya çıkarmayan şiirler.

*

Yukarıdaki maddelemelere dönerek yazıyı uzatabilirim,
ama şimdilik uzatanları okumakla yetiniyorum.

(1) Mühür, Temmuz-Ağustos 2015 (Mühür, sayı: 62,
Şair Dağın Doruğunda, 2015 Seçkisi)

(2) Deliler Teknesi, Kasım-Aralık 2015 (Mühür, sayı:
62, Şair Dağın Doruğunda, 2015 Seçkisi)

ÖLÜMÜ GEÇMEK

Eflatun günü, tutarız savruk sakallarından
Bir muzaffer, bir tutam, hüznün birikir kıyısına
İkircikli çelik mavisine, süratle, ellerimizin
Elbette sevgilim, başlar dönüşüm ilkyazda

İhaneti bir türküde, son nakaratta, katlet
Susturulmuş bir ünlemi taşırmış gibisin, an.
Kitap, katilini barındırıyor, kelime ağzında
Çünkü çiçeklendi ölümün - Ölüm korkunç.

Durdum, yüreğimi sildim nar yaprağıyla
Eflatun tozlarını küllerle dansa teşvik
Ve sana davet, günün en kirliliğinde.
Dökülen ne varsa biziz, ne varsa eflatun.

Ölüm geçince, düştük, çocukluğumuza
Haziran, sarı sıcak, kanatları; yitik, buruk
Ezip geçiyor, tut sakallarını günün, sıkıca.
Çocuk yaşım boğuluyor vahim yarasıyla.

Kırgın kalbimde güvercin soluğuyla, harlı
Uzunca bir zamanda uyumuş yüzükoyun,
Ve gök dediğimiz çanakta, inceden kırık.
Sür tutamını, eflatunu silinsin, yalnızlığın...

09.06.2016

ÇAĞRILMAYAN YUSUF

İçimdeki Yusuf konuşuyor bazen ben değil
Kuyulara bakıyorum bu yüzden
Aldım karanlıklara
Ödüm de kopmuyor öyle hikâyelerden
Çünkü büyüdüm ve daraldı evler
Bilmem kimse neden görmedi Yusufu
Buradaydı
Ben bir aşkın öfkesini harlıyordum
O bir kuyuda su bekliyordu

Balık isimleri düşünüp denizi büyüttüm
Yusuf su bulsun diye mi içimin çölü
Yeşersin diye mi bilmem
Belki Hürmüz'ü göresim gelmiştir
Kimseye söylemem

Bir demiri dişlerken buluyorum kendimi
Bir aşk başka bir aşkın kuyusunu kazıyor
Çakılı buluyorum terkettiğim tüm evleri
Ben kimsenin sığıdığını görmedim
Odalara, evlere, dertlere, bahçelere
Ama herkes sığar bir mahalleye
Sağır bir mahalleye

MODERN BİR ÇALIKUŞU: DİDEM GÜLÇİN ERDEM

Hülya Deniz ÜNAL

Şair, 1989 yılında Malatya’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini İzmir’de tamamladı. Beykent Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunu. PAÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde, araştırma görevlisi olarak çalışıyor. *Perdesiz* (2010) ve *Olmayanım İçinizde* (2012) isimli iki kitabı vardır.

İdealinin peşinden giden, öğrenme ve öğretme tutkusuyla dolu, çalışıp didinen bir genç kadın.

R. Garaudy’nın Picasso için kullandığı sözü Cemal Süreya, Nâzım Hikmet’e uyarlayarak söylemişti. “Türk şiirinin N vitamini”...

Ben de çok mu iddialı olur bilemem ama?.. Şiirleriyle yaşayan Didem Madak’ı ayrı bir yerde, kalbimin saklısında tutarak Didem Gülçin Erdem için buna benzer bir şey söyleyeceğim. Daha doğrusu bir iddiada bulunacağım: “D” vitamini olmaya ‘aday’ diyeceğim!

Çünkü siyasi görüşünü slogandan uzak, duygusunu yaşadığı gerçekliği öyle dozunda veriyor ki şiirlerini okuyup bitirdiğinizde kemiklerinizde güçlenme, bir “D” vitamini, bir güneş etkisi hissediyorsunuz. Hele de benim gibi kemik erimesinden muzdarip biriyse...

Her sanat yapıtının bir gelenek bağı taşıdığından yola çıkarsak şair, özgün anlatımın sınırlarını zorluyor diyebiliriz. İkinci Yeni’yle yola çıkan şiirine kendi içsesiyle, kendi zamanının karasularında yatak açmaya çalışıyor.

Perdesiz, acemilikten uzak, güzel bir ilk kitaptı. İki sene sonra ikinci kitabı *Olmayanım İçinizde* ile çıkageldi. Aldığı eğitim ve yaptığı iş nedeniyle edebiyatın içinde zaten. Ama şiire sıkı çalıştığı belli oluyor.

EŞİK

bir süredir aramızdaki şeye çalışıyorum
sıralı boncuklara ve nasıl diziliyorlara
bir süredir aramızda ne varsa ona
elleriniz üzerine kafa yormuşluğum vardır
nerede durmalılardan önce olmalarına
bir nehrin kıvrılan yanına çabalamak tam oraya
su yolları ve akşama doğru ne varsa iyi
bu düğüm mü öyleyse ağzınızdan çözüleyim
bir şey gibi durayım önlerinizde
eşikleri ve evet eşikleri hiç söylemeden
nasıl bir şey gibi durayım öyle
(...)

Nesneler, durumlar, biçimler her biri, Didem’in şiirinde kendi kılınıyor. Böylece özgünleşiyor.

Tansiyon yer yer yükseliyor. Şiirinin ritmi bazen bozalsa da tansiyon hastası değil. Kendini silkelerken okuyanı da silkeliyor, ters düz ediyor. Uçuşan tozlarımızı gösteriyor. Çok çağrışım yaratıyor, imgesel yanı güçlü. Ancak şiirin tamamını okuduktan sonra kesin yargıya varabiliyorsunuz ki bu durum, yeni yolculuklara çıkmanızı sağlıyor.

Didem Gülçin Erdem’in yazdıkları sadece lirik şiir olarak tanımlanamaz çünkü toplumsala da uzanıyor.

“ben uzun uzun unutacağım buralarda kalmak gibi
uykunuza yürüyeceğim ağaçların arasından
oradan geçeceğim, en çok geldiğimden
yine kuruyacak vişne şurubu tezgâhta
böyle zamanlarda hep uzun denir yola
susmaktan başka
bilerseniz
nasıl alıştırdınız o omuzlara”

Naci BAHTİYAR

KUMAŞ İŞÇİSİ

rüzgara karşı fırtına biçtim iç kanamalarımın
sızlayan taşın tarihine kanlı yaşlarda toplandım
ciğerimedemirleyen ömrümün kaptanı
sen gidersen gölgemi de götür cennetine

bereketli yalnızlığımın gecenin sancısı düşmüş
suyun inceliğinde aldıkuma olan inancımızı
taş desenli ölümler kumladık en narin yerimize
oysabatığımızı taşır karnında her doğan yeni gemi

taş bükülmez kırılır ince yerinden
gözlerimyanarakbakarım emeğinserin tadına
kanıma emek doğradım kasılan damarlarımda
son denileni alınmanakışlayanzaman
ben azaldıkça toprakla barışık yaşıyorum

unutmak yok ölümü tek sarhoşluğum budur
koca koca ağaçlar devrildi ya ormanımda görmediniz
bu yüzden yeşil baktım onun yoluna
koyumda sakladım ölümün uçtusununu

kusuntu sözlerin tarifsiz kederiyim
sensancı ben yolcuyum kelebek ömrüme
ciğerime taş kazanmış kumaş işçisiyim bacağımızda
ölüm taze gelmiş nefesime çoğaldıkça kırıntılar

bennef/e/simi bir rüzgara kaptırdım
aldıkça ölüm verdikçe ayrılık çoğaldı
ömrü taşıyan haylaz çocukları sevdim daima
gecemin yıldızı çoğaldı karanlık bastıkça

Ahmed Arif’in “*dostuna yarasını gösterir gibi*” dediği yerden, yazdığı dizelere hayat veriyor, gerçek kılıyor.

Hem kasabalı hem de kentli bir şiir yazıyor. Sokak aralarına indiği de oluyor. Çocukluğunuzla karşılaştırıyor sizi. “Sobe” deyip kaçıyor. Haylaz, hınzır bir yanı var...

Şiir yeni bir dünya yaratır, o bunu başarıyor.

Valery’nin “Gerçek bir şiirin asıl durumu, daha farklı bir düşünme durumunun olmasıdır” sözünü haklı çıkarıyor. *Olmayanım İçinizde* kitabında “Son” şiirinden sonra “Taş Uyku” ve ardından gelen “Çinko” şiiri bunu çok güzel açıklar düşüncesindeyim.

“boynumu gerilerden bir çevirebilsem
o taş yine yuvarlanacaksa da içime
bakmamayı becerebilsem ardından bir atlının
geri dönüp değil, hayır, yanılıyorsunuz
boynumu çevirip uzağın ısrarına”

Didem Gülçin Erdem gözünü; uzağın esrarıyla birlikte ufku sınırsızlığına dikmiş, şiire, aşka, insana ve hayata çalışıyor. Bakalım nerelere kadar uzanacak, merakla izleyeceğim...

Ödülleri:

2009 Homeros Şiir Ödülü

2009 Mehmet Fuat Genç Ödülü

2009 Arkadaş. Z. Özger Jüri Özel Ödülü

Ozan ÖZTEPE

MEMLEKETİMDEN İSYAN MANZARALARI

X. HÖT!

Sayın cumhur başkanım
Sayın baş bakanım
Sayın tarımla köyişleriyle spor bakanım
Sayın yeregöğe
bakanım
Değerli millet
vekillerim
Sayın valim,
karagözüm
il'emniyet müdürüm,
hacivatım
Muhterem il'jandarma kom'tanım
Değerli belediye başkanım,
meclis azalarım
Sayın yetkililer
Sevgili ilgililer
müsteşarlar müdürler
halefler
selefler
cümbür cemaat zat-ı devlet
ve elbette
yetim Erhan bebe

Hoş geldiniz cenaze törenimize.

Gürsel BEKTAŞ

ELİNİN DUYDUĞU SES

Sözlerini denize bırak denizler geçerken
Akarak ve anlayarak kapalı zamanları
Uzağın kendine yer tuttuğunu
Yürüyerek ışığın bittiği yerde
Denizin içinde bir yerde
Güneşin vardıgı yerleri sen çiz
Bitimsiz sınırını göçler yolunun

Şu sabahlara bak hep geceden kalma
Yaşamak rüyadan sonra başlayan
Azalarak çoğalmak diye bir şey olmalı
Tulumbadan su çekmek için döktüğün su
Bu bir çelişki değil sana demedim
Kendimi dökülürken gördüğümü

Bastırıp kalemimin ucuyla
Kâğıda tuttum kendimi parçalı ve renkli
El işi kâğıtlarından koparak

Anahtarı üstünde asma kilitler
Şiirimde dizeler sana böyledir
Geldiğin bir gün işin bitince
Bastırıp göğsüme elini
Kalbini üstümde dene
Kuşun gayesi uçmaktır
Sen elinle duy beni

Sema ENCI

İÇİMDEKİLER

merhametin parmak uçları soğuk
katlaşmış kelimeler ve bir kâğıt gibi kıvrılmış günah
ihtişamlı tuzaklar
sen duvarları biliyorsun -yüksek
bağışlamıyorum suya eğilmeyeni
bağışlamıyorum sırtım gök
çatalından tanıyoruz perişanlığı
ne çok acıyor kökü ağacın
bağışlamıyorum dilleri kan ve irin.

din yara etrafımızda
tacirler satmayı bırakıp yağmaya daldılar
putlarına âşık bir yaşam.
bir cenin cinayeti ağzım
susmaya teyellenmiş
ne çok yanlış adamlar sevildi
ne çok konfor merakı
sakın kalbinin olduğunu kimseye söyleme.

diyeceklerim bundan ibaret değil
bundan ibaret değil gündelik ağırlar
çıkart ilişkileri, plastik sevgiler, obezit aşklar.

yüzümü alıp da gitsem...

annem kılcal damarlarıma göğsünü bastırılmış
ipince sıkışmışsınız
ipince içli bir şarkıymış da, sarıveriyormuş çepeçevre
bir ilkokul azarı gibi içimiz
varı böyle anlıyorsun yoğu böyle.

umutlarımız derdest
sonra esmer şehirler...
sonra saçlarını sevmediklerini söylediler
ben herkesin saçını da saçsızlığını da sevdim
siyasi demeçler ve korku hutbelerden yükseldi
üzgünlüğün dilinde şerh
suya serdim seccademi
sesimi geceye
korku belki de tek insandı
sonrası ıpıssız.

sakın kalbinin olduğunu kimseye söyleme...

5 Ağustos 2016

Çıktı!

Atlara Sürme Çekin

şiir

Selami Şimşek

Noktürn Yayınları, İstanbul, 2016, 64 s

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI VI

Oresay Özgür DOĞAN

"Ne mutlu, genç başını eğmeyen kişiye
Zavallı bir köle gibi başka putun önünde!"
M.Y.Lermontov

Dün akşam, sezgisel estetiğin çağırmasıyla ve görelî bir kararlılıkla, entelektüel işbölümünün sorumlu üyesi olarak içimizden birini, [sırayla çıkacağız kedili merdivenleri] hayat ağacına tutunmuş övgüsel tutarlı görüşün terkinde ayyuka çıkarmak için karşılığı olan yeni bir şiir yazısına başladım ve on beş dakika gibi çok kısa sürede operasyonu tamamladım.

Hiç etki altında kalmadan, bıkıp usanmadan kendine özgü kişiliğini devam ettiren, (ey sevgili bireysel bilinç) şair olarak en çetrefilli testlerden yüksek puan almış algımın bu soylu mutluluğa katılmasını şiirsel bir şans olarak değerlendiriyorum.

İşte, yorumcu insan, felsefi yönü ağır basan sıfatlı bir yaklaşımla soyutun biçimini bulmasını seyretmeye görsün. İşte, şair, yaratıcı keskinin seçkin ucunda, hüznüyle lirikleşen anlama dokunmaya görsün. Yani, yürüyünce dizinin uzamında... İşte, kolay değil bu işler! Sonra bir ara herhangi bir zamanda ve herhangi bir mekânda, yalnızca bir parçanın, yetersizliğinin düşünce alıştırmalarının korkunç ve acımasız baskısıyla uyandım. Ve karabataklar koşarak geçti uzun yolu...

En iyisi başa çıkılamayan yaratıcılığımın kıvamına eklenebilecek, birkaç kitap özeti okuyayım; sevindirmek için sürgünü olduğum bu anlamsızlıktan zaman çalarak, vallahi düşüncüyü de abartmadan, duygudaş şarkılar eşliğinde, her daim ortalığı karıştıran manayı da tembihleyerek ve kaçınılmaz olarak özneye ve nesneye de saygı göstererek yazdığım art niyetini gizlemeyen insafılı güzelimsi şiir yazımı.

Burada, Yaşını Başını Almış Olan, yaşlılığa güzelleme bir yanaşmayla, "yeteneği ve iyiyi" yakın çevresinden seçiyor. Kurutuyor, akıl boşluğunda, şifa ırmağında, yaratının biat kitabını. Birazdan düğün kurar, beynin fuayesinde, çılgın semboller, dönüşümlü kalıplar. Tabakta nöbetçi çakal eriği. Çal ışığını, olgunun can alıcı noktasında ey anı nöbetçisi...

Veya en iyisi: Hep bir taşla iki kuş vurmaya çalışan gözü doymayan uyar okur kitlesini harekete geçirecek yaratının psikanalizini yapmak... Ben de hiç çekinmeden ipini koparmış alışkanlıklara bilgi ve çözüm armağan eden öneriler getirebilirim. Yıkanır çakıltaşları.

Lütfen gülüşlerimi bırak yanıma, gözlerimi, sesimi. Pusuda bir yaz bırak bana. Ölüm çatlasın usanarak. Bilmiyorum, bazen belki de çoğunlukla yazdıktan sonra bazı ayırım noktaları anlamını yitiriyor bende.

Ah, Shakespeare demiş: "Kişinin kendinde açtığı yara zor iyileşir." Diye.

Ben şairim, karmaşık, karmakarışık duygular içindeyim... Artık devletin şiirine, güler yüzle katkıda bulunmak istiyorum. Hızlı

trenden bir şiir vagonu satın almak istiyorum. Yayın yasaklılardan geriye kalanı okşamak istiyorum. Az okuyup, çok yazmak istiyorum. Facebook'ta bir banka sayfasını beğenmek istiyorum. Kıdemli bir okulda 1 saat bile ders vermeden pro ve fesöör olmak istiyorum. Raflarda muhafaza edilecek sevimli risaleler için tantum yazıları yazmak istiyorum.

Veya en iyisi: Çekip aynanın önüne tabureyi, düşürüp cesaret kırıcı kahrolası imaj ve itibarları divandan; içli, manası mana uçuran yaklaşımlarla yaşlanmalıyım, saklanıp kendi içindencilliğime.

Veya en iyisi: Görme ile körlük arasında yer alacak yarı aydınlık bir mesafe tasarlamak... Sonraya su, biçime biçim vermeyen ve atfedilen çılgınlığa son verecek olan...

Nasıl olsa, yerel kirler görünmüyor huzursuzluk doğursa da ki güneşli bir günde, pekiştirici heyecan arayan kütüğe çakılmış yenginin duygusundan kopan "Ne güzel!" savsözü o uyuma kabuk sarıp sarmalama, kire çardak huzurlu bir sayıdır bu avluda.

Şairliğimin olgun döneminde, üzerime doğru gelen hemen her olumsuzluğu [Taklit bir karakış gibi, tüten/ tanırım bu ayak sesleri korkunç!] kötücül bir niyet olarak algılıyorum. Hiç hazzetmem zaman ve mekân ölçücülerden. İşte ürkü bu! İşler güçler yolundayken...

Sıkılıyorum işte bu, ayartılmış düşleri imgelerinin etrafında dans eden; zamansız, anlarla kırık beyaz kâğıtlara akan; bilme olanağını gözler önüne seren; katlanıp zorluğuna, sevimli bir şiir kürsüsünde tutkuyu okuyucuya geri veren, derinlik sahibi bir gökkuşağını tuğla tuğla ören; sevgi dolu bakışlarla düşle gerçeğini yeniden kuran; o ilk günahı sahiplenene karşı yürüyen, nazenin alışkanlıklardan...

Şairliğimin olgun döneminde bir parçası olduğum bu ışıltılı sürece, en fazla iki, hadi kendime uygun bir fırsat tanımak için üç [diyelim] kelimecik şükran sahibi cümlelerle oluşturulmuş kurallar koymayı seviyorum. Bu role, Hayal Gücü Yüksek Şair Rolü, diyorum. Bilhassa, alışılmadık bir etki yaratmak için ezberlenmiş kara talih örnekleri merkeze alıp dayanak tutarak çağdaş bir formayla ki burada düzen böyle, salınan ödevlerle imgesel yaşamı kurmaya çalışıyorum.

Bana, bir yokumsamaya sırtını dayamış bu kalburüstü eyleminin, kıymetli "performansın alt kültürü" ve duygusu tavan yapmış sorumluluğun görkemli bir yutturmaca olduğunu; kısa vadede tahrip edici, uzun vadede ise yıkıcı etkileri bulunduğunu söylüyorlar. Ve düşüncüyü cüce kalıpların içine sıkıştırdığımı... Zavallı talebe, diyorlar. Desinler. Bu dünya katalog dünyası!

Ve ben, iyi niyetin dinamiğine yüz sürerek ve engelleri yok sayarak ve şiirin, o ideolojiyi elinin tersiyle itiveren gizil gücüne sığınarak uysal bir eleştiriyi incelenecek yeni poetik açılımlar oluşturmayı arzulayan bir şairim. Yazarım, eleştirimim.

İşte size tarihinin kara kurdelesini! İşte ben: Edebi avlunun en akademik ve romanlara konu olabilecek en yabancı olmaya terkedilmiş... Neyse. Lütfen sırayla okuyalım şiirlerimizi!

KAHVE LEKESİ

karanlığın en taze vakti
uzak büyümlü kentler. sevdiğimiz
iyi adamlar gidiyor

ben seni başka bir mevsimde
alt üst oluşların sonrasında
sıradan
boşluklarında kaygı
ah cezayir menekşesi

hiç olduğun kadar çoksun
hep suskun ana dilinde sen
hep ve her yerde var'dım

solgun yüzünde uzak bir duruş
denize dönmüştün
bütün sevdiklerinden

cezayir deyince aklıma modası geçmiş bir sevinmek
ve sen geliyorsun
gittiğin tüm ayrılıklardan

KOZA TESPİT TUTANAĞI

Kocaman düşür
Kozamı örüyorken
Uçma tutkusu.

Gel sırt sıvazla
Düş kozamın dışından
Sabah meltemi.

Tükenirken an
Yerim kendi yaptığım
Düşten kabuğu.

Uçarken şimdi
Kanatlarıma ferdir
Koz(a)rtıklarım.

Meltemle hemhal
Uçar eserim
Etkiliyimdir.

Sen de haiku
Bense uçma tutkusu
Bu yazdıklarım.

Ah, zavallı sevimli zaafım, okuyanı yoldan çıkarana! Öyle ki o "aynalı hançer"dir, pişirilmiş kafalara... Evet, teknoloji, şaire ve şiirine büyük bir katkı sağlar. O, ayrıcalıklı ruhlar sihribazıdır var olması istenilene. Bu nedenle cezbedicidir kutsal törenler, şairliklerin hiç bir engele takılmadan karşılıklı olarak dillendirildiği... Ve şair bir düşünce oluşturur yararlı dış dünyada. Kolektif büyü budur işte. Bir iç güvenlik tüzüğü lazım bize. Kuşları yemiyor fuayede şiir duacıları... Böyleyken böyle dedi ve köpürdü, kastettiğim. Köpürür hep akıl almaya gelenler, akıl aramaya çıkanlar.

Sevgili şairim, yönlendirici bir heves lazım bize, bütün saf niyetleri bir belgenin içinde toplayacak olan. Bu akşam serinliğinde, bu nü karanlıkta tutunca aynayı gökyüzüne. İnsanın insana yenilgisine marazlı kadim avlulara. Küçük bir düş ilahisi gibi taş için taştan, su için sudan içre yürüyüp sönmeyen aşk ile...

Bak şimdi burada fazla şiir yazmaktan kendinden ürpermiş bu duygusal yansımalar, bu çapaklarını temizleyen ustalık, saatli gezinip duran bu biçim alıştırmaları, bu az sözcükle anlamınızı yakalamaya çağırana anlam, bu ödünçalıntılar birikimi, bu benzer yaşanmışlıklar, bu panzehiri hazır mimetik şeyler, bu ortalamanın üstü haz ürünleri, bu sevimli eleştirel ilişkiler yumağı, bu mesafeyi koruyan yalnızlık...

Usanmadan devam edeyim: Bu her gece insanın kıyısına inen gezgin, bu öneriler, bu öğrenciler, bu seyirciler, bu tanklar bu tüfekler bu müfreze, bu karasevda mizansen, bu düz okumalar fotoğrafları, bu çoğul dalışlar söyleşileri...

Sonra bu derin yapılar, bu sayılar, bu eğretilmeler, bu kışkırtıcı sapmalar... Yani üzümlere belirtirim ki seni anlatmaya yetmeyebilir. Yani o derece ki başının çaresine bakman yerli yerinde olacaktır. Anla artık beni! İşte, okunduğu kadar, demedim, baştan sona okudum ve seni anlıyorum.

Elbette durumun durumu için baskıların yıldırmadığı tadı çıkarılacak bir paragrafın içine, büyümlü acıların mucidi "ah biz şairlerin" hep yeterli bulunan duyarlı bir formda bin bir emekle, sıcak günlük dilden uzak ama günlük akla yatkın anlaşılır yalın güzelliğini şairinden almış dizelerle güllük gülistanlık mekânlara ve zamanlara yapmakta olduğu yolculuğu sığdırmak, oldukça zordur, desem... Sen yine manayı ucundan yakalamak için tutkunu giyinip unvanının haşmetiyle ve aşkla ve acemiliğini dizginleyerek... Lütfen sessiz olalım!

Şimdi, ben ne yazdım, merak ettim. Al sana karabasan: Mekânda huzur meleği. Uğraş dur: Mecburiyetler... Oyun havaları. Renklerin birbirini çağırması. Komşu dergiden gelen gül böreği. Sevecen meyve tabağı. Veya gözlerden uzak bir kentte yok oluş şenliği. Büyük antolojiler. Sonra enlem, boylam dedikoduları... Sustuğunda susanlar. Buradan bir özgürlük çıkmaz. Neyse. Olacağına varsın! Saygım sonsuz!

Bir ara, ben çocukken, bir Kolera Yavuz vardı. Komşuydu. Aklıma geldi: Ölmüştür, ihtimal...

ENSTİTÜLÜ'NÜN ANILARI' KİTABINDAN II

Hacı ANGI

Projeksiyonla İlkokuma-Yazma Öğretimi

Öğretmen Abdurrahim İlkokulu'nda birinci sınıfları okuturken, öğrencilerime okuma-yazmayı daha kolay yoldan öğretmek için değişik bir yöntem uygulamaya karar verdim. Öğretimde görme duyusunun %85, işitme duyusunun %10, dokunma, tatma ve koklama duyularının da %5 rol oynadığını biliyordum. Görsellik bu denli önemliyse, bundan yararlanmalıyım diye düşündüm.

Bu amaçla, ilk olarak Ereğli'deki fotoğrafçıları gezerek onlardan bayat, kullanılmayan film şeritleri topladım. Bu film şeritlerini ılık suya ıslattım. Bir müddet beklettikten sonra, filmlerin üzerindeki görüntüleri sildim. Sonra, temizlediğim film şeritleri üzerine, siyah çini mürekkebiyle öğreteceğim fiş cümlelerini yazdım. Bu cümlelerin aralarına da, çocukların hoşuna gideceğini bildiğim, kedi, köpek, kuş, fare, kaplumbağa, çiçek resimleri çizdim. Böylece, sınıfta kullanacağım materyal tamamlanmış oldu.

Şeritleri projeksiyon makinesine takarak perdeye yansıttığımda çocukların pek hoşuna gitti. Bu şekilde 30-40 kadar fiş cümleyi kavrattıktan sonra, cümleleri önce kelimelere, daha sonra hecelere ve harflere bölerek, çocuklara ilkokuma-yazma mekanizmasını kavratırdım. Ardından, sevecekleri şairleri ve tekerlemeleri de aynı yöntemle hazırlayarak izlettim.

Ocak ayı sonuna geldiğimizde, sınıftaki tüm öğrenciler, düzeylerine uygun metinleri rahatça okuyorlardı. Öğretim yılı sonunda ise, ilkokuma ve yazmada sınıfça üstün bir başarı gösterdiler. Bu başarı, okulumda ve çevremde büyük bir ilgi ve takdirle karşılandı.

TÖDMF Delegesi

"Türkiye Öğretmenleri Dernekleri Milli Federasyonu" (TÖDMF) Genel Kurulu 5-7 Temmuz tarihleri arasında (1966) Gaziantep'te toplanıyordu. "Ereğli Öğretmenler Derneği" Yönetim Kurulu, beni ve "İsmail Çelik"i bu kurultaya katılacak delegeler olarak seçmişti. Birlikte Konya'ya gittik. Konya'dan da, kurultaya katılacak diğer delegelerle birlikte Adana'ya geçtik. Adana'da bir gece kaldıktan sonra, ertesi gün Gaziantep'e vardık.

Kurultayın açılış konuşmasını TÖDMF Genel Başkanı "Hayrettin Uysal" ve Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) Genel Başkanı "Fakir Baykurt" yaptılar. Her iki başkanın konuşmaları, Türk öğretmeninin onuruna yakışır olgunlukta idi. Böylece federasyon çalışmaları başlamış oldu. Kurultay, TÖDMF delegeleri ile TÖS delegeleri arasındaki karşıt konuşmalarla geçti. TÖS'ü daha doğmadan boğmaya çalışıyorlardı. Ama Fakir Baykurt'un yapıcı konuşmaları ve kişiliği buna fırsat vermedi.

Bu kurultayın en üzücü tarafı, "Selahattin Arıkan"ın *Köy Enstitülerinin İç Yüzü* adlı bir kitabı Gaziantep'te kurultay delegelerinin uğrayacağı yerlere dağıttırması oldu. Amacı Köy Enstitülerini karalamaktı. (Daha sonra aynı kişi, konuyla ilgili olarak İsmet İnönü'ye bir mektup yazacaktı.)

Kurultayda TÖS büyük bir başarı sağlayarak yurt genelinde örgütlendi. Ereğli'ye döndükten sonra, Öğretmenler Derneği'nde bir sergi açarak federasyon çalışmaları ve alınan

kararlar hakkında Ereğli öğretmenlerine bilgi verdik.

Kemerimi Çalan Lahana

O yılların birinde bir yaz günü, bahçeye çalışmaya gitmiştim. Pantolonumu değiştirip iş pantolonumu giydim. Bir süre çalıştıktan sonra eve dönme vakti geldi. Tekrar pantolonları değiştirdim, ama kemerimi bulamıyordum. Akşama kadar aramama rağmen bulamadım. Sonunda kaybettiğime karar vererek, pantolonumu tuta tuta eve geldim. Ama bu işe aklım ermemişti. Sonraki günler de bahçede kemerimi arayıp durdum. Aklıma geldikçe sağa sola bakınıyordum. Sanki yer yarılmış da yerin dibine girmişti.

Nihayet güz geldi; lahanalar olgunlaştı. Ucundan kıyısından satmaya başladım. Bu arada iki tanesini de eve getirip eşime verdim. Dudu lahanayı pişirmek için soyunca, kemer lahananın içinden çıkmasını mı? Bahçede iş elbisemi giyerken kemerimi lahananın üzerine koyduğumu anımsadım. Orada unutmuşum. Lahana da zamanla kemeri yapraklarının arasına sararak büyümüştü.

Semer Köyü

Kızılcahamam köylerini teftiş ettiğimiz dönemde, bir gün yine Sabahattin Oluroğulları ile birlikte teftişe "Semer" köyüne gittik. Ciple tam kırk beş dakika dağa tırmandık. Dağın doruğundaki düzlükte göz alabildiğine uzanan mavi bir çam ormanı ile karşılaştık. Manzara çok güzeldi. Dağ havası insanın canına can katıyordu. Semerkant'tan gelen Türkmenler tarafından kurulduğu söylenen köyde birçok eski gelenek hâlâ yaşatılıyordu. Halkı çok konukseverdi. Muhtarın evine konuk olduk. Akşam yemeğinde bir bal getirdiler. O güne kadar hiç öyle lezzetli ve kokulu bir bal tatmamıştım.

Sey Köyü ve Sey Hamamı

Köyde Romalılardan kalma bir hamam vardı. "Sey" köyü adını bu hamamdan almıştı. Hamam kadın ve erkekler için iki ayrı bölümden oluşuyordu. Hamamın havuzunu insan gövdesi kalınlığında akan bir sıcak su kaynağı besliyordu. Su, hamamın havuzunda toplandıktan sonra diğer taraftan akıp gidiyordu. Üstü açık bu tarihi hamamda yıkananlardan para alınınca hamamı yılanların istila edeceğine inanılıyordu. Biz de bu efsaneye inandık ve girip bir güzel banyo yaptık.

Gölekarası

Gölekarası; Hasan Dağı ile Melendiz dağlarının kucakladığı ovanın adıdır. Ova, yörenin en verimli topraklarının bulunduğu bir vaha gibidir. Binlerce yıl Melendiz dağlarından akan sel sularının sürüklediği topraklardan oluşmuş bir vaha. İki-üç kilometreden sonra, batı yönünde, Ereğli ve Karapınar'a doğru uzanan çöl başlar. Güney yönünde ise, Ereğli'ye kadar uzanan "Emen Ovası" yer alır. Emen Ovası'nın toprağı çoraktır. İlk çağlarda burası denizmiş. Bu "çorak", deniz canlılarının fosillerinden oluşmuştur. Yaz aylarında güneş vurunca, çöldeki çorak kabarrır. Dedelerimiz ve ninelerimiz bu çorağı süpürerek suya ıslar, bu suyla hamur yoğurur, böylece tuz gereksinmelerini giderirlermiş.

Peki ama, kuzey ve doğusundaki dağların kucakladığı, çöl ve çorak topraklar arasında kalan bu vahaya neden "Gölekarası" demişler? İlkbaharda havaların ısınmasıyla dağlardaki kar eriyince, sel suları bu yörede göletler, bataklıklar oluşturur.

Bahar mevsiminde ikinci üzeri, bu bölgeye yüksek bir yerden bakarsanız, su birikintilerinin kırık ayna parçaları gibi parladığını görürsünüz. “Gölek”; su birikintisi, gölcük, gölet, ya da tarla içerisinde bulunan su havuzu, bataklık anlamlarına gelir. “Gölekarası”, işte bu göletlerin arasında kalan bölgenin adıdır. Ne denli Türkçe bir sözcük, öyle değil mi?

Toprağı çok verimli olduğundan, herkes Gölekarası’ndan bir tarla edinmeye gayret eder. Ulaşım durumu da gayet iyidir. Bahçemizden Ankara-Niğde Karayolu 4 kilometredir. Buradan Hasan Dağı yönüne dönüp bir 4 km daha giderseniz Altunhisar’a gelirsiniz. Eğer diğer yöne dönerseniz, 16 km sonra Bor’a ulaşırsınız. Altunhisar’dan Ankara-Adana Karayolu ise 30-35 kilometrelik bir mesafedir. Ayrıca, Ankara-Adana Karayolu’na bahçemizin hemen önünden giden başka bir yoldan da ulaşılır. Bu yol önce Bayat köyüne, oradan da Çukurkuyu ve Kızılca üzerinden Ankara-Adana Karayolu’na bağlanır.

Yakın çevremizde Kayı ve Bayat köyleriyle, “Kınık Ören Yeri” vardır. Bu isimler Oğuz Türklerinin 24 boyundan birkaçını anımsatır. Ecdadımız Anadolu’ya geldiğinde bu yöreye de yerleşmiş. Ayrıca, bu topraklardan “İpek Yolu” geçmektedir. Halk bu yola “Uluyol” der. İpek Yolu’nun çevrede izlerine rastlanır. Bunlardan biri, Ortaköy (Altunhisar) çayı üzerinde hâlâ sapasağlam duran köprüdür. Köprü’nün hemen yakınında, yolcuların konaklaması için yapılmış bir han vardır.

Yörenin havası da suyu da, insan sağlığına çok iyi gelir. Ayrıca, özellikle elmacılığa çok uygundur. Bölgede rutubet olmadığından, ülkemizde elmacılığa en uygun yerlerden biri burasıdır. Niğde, öteden beri elmasıyla meşhurdur. Buralarda yetişen elma çok lezzetli ve hoş kokuludur. Bunu bilen İtalyanlar, 2000’li yıllarda bölgeye geldiler ve bizim beğenmediğimiz kıraç toprakları satın alarak binlerce dekar elma bahçesi kurdular. Teknolojinin tüm olanaklarını kullanarak bol ürün yetiştiriyor ve Avrupa’ya ihraç ediyorlar.

Toraman’ın Sahipliği

Toraman, yaz-kış Gölekarası’nda oturan “Topçuların Şevket Ağa”nın Kangal cinsi köpeğiydi. Komşumuz bu köpeğe iyi bakmadığından, biz bahçeye taşınır taşınmaz yanımıza gelir, güzün bahçeden göçünceye kadar da bizimle kalırdı. Toraman da, Azman gibi çok eğitilmiş ve iri bir köpekti.

Bir gün köze patates gömmüştüm. Bir süre sonra çıkarıp yemek için ocağın yanına vardığımda, patatesleri bulamadım. Çocuklara sordum, Dudu’ya sordum. Hiçbirinin haberi yoktu. Ertesi gün yine aynı saatte köze birkaç patates daha gömdüm. Bu kez gelip gidip ocağa bakıyordum. Toraman geldi, ocağı kokladı, sonra patileriyle patatesleri külden çıkardı ve yana kavurla bir güzel yedi. Ağzının tadını iyi biliyordu.

Toraman’a verecek yiyecek bulamadığım zamanlarda, patates közleyip önüne dökmeye başladım. Közlenmiş patatesleri afiyetle yedi. Pişmeyen yerlerini patileriyle özenle ayıklardı.

Bazen, bir iş için çevredeki köy ve kasabalara gitmem gerektiğinde, araç bulamazsam, bahçemizin bulunduğu yerden Altunhisar-Bor asfaltına (Ankara-Niğde Karayolu’na) kadar 4 km yürümem gerekirdi. Toraman beni anayola kadar geçirirdi. Kovalardım ama bir türlü vazgeçiremezdim. Bana görünmeden bahçelerin içinden yürür, gizlice beni kollardı. Anayola çıkıp bir araca bindiğinde, tekrar bahçeye dönerdi.

Güz gelmişti. Çadırı çatmayı sökmeye, eşyaları toparlamaya başladık. Artık sezonu kapatıyorduk. Toraman gelip beni buldu, önüme dikildi, arka ayakları üzerinde doğrulup ön ayaklarını belime doladı. Kafasını sağa sola sallayarak benimle bir insan gibi konuşmaya başladı. Vedalaşıyordu. Bu davranışı aynı gün iki kez yineledi. Hayvanın duyarlılığı karşısında öyle duyulanmıştım ki oturma ağladım.

SELAMETLE

Kül tablasında tütüp duran sigaralar gibiyiz
Uzaktan bir sırta eriyormuş gibiyiz

Pişman ruhumuzda dansçı böcekler üriyor
Böcekler sorumsuz ve temsili anıyı arıyor
Böcekler her adımda cumhurun başını buluyor

İki bin yıldır hep akşam oldu
Midemize gökyüzünün salyası doldu
Çürüdük, kurtlandık, kendimizden geçtik

Batsa da güneş kaybolduğumuzu anlasak hacı
Hava yapış yapış, hadi selametle, hayra karşı.

(Şairin “Kar Köprü Türkiye” isimli yayımlanmamış kitabından.
Fotoğraf: André Kertész, “Bug and Book”, New York 1969.)

AFORİZMALAR

Mustafa OĞUZ

Yanlış yerde durarak yazıyı doğru okuyamazsın. Duruşun yanlışsa mesajı da yanlış alırsın.

Korkuyu bir hastalık olarak görürsen onun ilacını aramaya başlarsın. Hasta olduğuna inanmayan bir insanı kimse tedavi edemez.

Yaşadığım karanlık çağda söylediğim aydınlık sözlerin muhatabı yarımın aydın gençleridir.

Gerçekleri haykıran bir kişi, bütün insanlığın sükût etmediğini gösterir. O bir kişi, insanlığın vicdanı olabilir. Kendini o bir kişi olarak görmelisin.

Suyu yokuşun sonundaki tarlaya akıtmaya çalışman boş bir uğraştır. Bağın kısa süre sonra dağ olur.

Sorunun asıl kaynağını göremezsen gördüğün küçük çalıları ortadan kaldırmakla yarayı kurutamazsın.

Zihniyeti bozuk bir toplumun ahlak erozyonuna yakalanması kaçınılmazdır.

Hayatı, alnımıza yazılı yazgıyı okuyamadan yaşarız.

Beceriksizliğini ve akılsızlığını eline yüzüne bulaştıran bir dost, akıllı ve becerikli bir düşmandan daha tehlikelidir.

Düşmanına karşı mert olan birisinden bir dost kazanabilirsin.

Hayat suyu, toplumun içinde akar. Onu gözlemek istiyorsan topluma akmalısın.

İnsanları kutuplara ayıran, yaşam adasını küçültür. Bütün insanları kucaklayabiliyorsan yaşam adan, dünya olur.

Bir yazının renklerini göremiyorsan renk körü bir göze sahibisindir.

Birkaç asır yaşayabilmek için soluğun birkaç asırlık olmalıdır.

Dünyanın bütün insanlarını kardeşin olarak görebiliyorsan asla yalnızlık çekmezsin.

Evime doluşan bütün yazarlar benim dostumdur. Bana düşen evime doğru dostları çağırmaştır.

Kitap çok güçlü olmasaydı insanlık tarihinin başından beri önemini aynen koruyamazdı.

Nefret tohumları ektiğin bahçenden güzel kokan çiçeklerin çıkmasını boş yere bekleme. Orası diken bağı olur.

Sözünü güçlü söylersen her yere yayabilirsin. Sözün ne kadar uzağa ulaşırsa oralarda yaşarsın.

Duvar, sadece duvarın belirlediği bir sınırdır.

İnsan yüzlerindeki yazılı öykülerin dilini çözebirsen öykü hazinesinde bulursun kendini.

KARA AFORİZMALAR

Mehmet GİRGİN

Ay ışığının şıklığından istiyorum
*
Arpa eken mutlu olur
*
Güzel bir şiir için dünyayı yalın ayak yüz defa dolaşabilirdim, dolaşsaydın şiir olurdu zaten.
*
Yazmak istediğim bu değildi
*
Büyüyen bir şey var aşk değil
*
Bilirim, bilmek yetmez
*
Mutluluk ve mutsuzluk birer rakettir- biz top- tık tık- dışarda
*
Tuhaf atlar var, hiç binmediğim ve düşmediğim
*
Bahar, barbarlara yakışmıyor
*
Yazarak bir bahçe oluşturdum- okuyarak dinlenebileceğiniz
*
Annemin dut ağacına bağladığı tilkiyi seviyorum, tilkinin özgürlüğüne kavuşmasına, tepeyi aşmasına seviniyorum.
*
Özgürlük, hiç koklanmamış kara çiçek
*
Bir dağ nasıl yaslanırsa ovaya, buluta, havaya, sana öyle yaslanmak istiyorum
*
Sabah, çiyin türküsünü dinleyeceğiz
*
Eski yollardan yürümek istiyorum, bağ arası, keçi yolu fark etmez
*
Güneş gülümsese ben kakhaha atardım
*
Bireyin cebinde toplumun ölüsünü bulmuşlar

Maneviyatını camilerle sınırlarsan şeytanın cirit attığı diğer alanlarda boğulursun.

Aşırı sevda insanı kör yapar. Her zaman sevdanın önüne biraz akıl koy.

Sevdiğinin sözüne inanmadığın zaman, sevdiğinin inanmayacağı şeyler yaptığına tanık olursun.

Erdem gömleğini giymemiş anneden yüce davranışlar sergilemesini beklemeyeceksin.

Çocuk doğurmuş olmak, bir kadını gerçek anlamda anne yapmaz.

Osman Serhat ERKEKLİ

313
Köylüler dünyanın bir parçasıdır şehirliler değil.

314
Kardeşim Özgür anlattı: Kalamarın kanı olmadığından bazı Türkler yemiyormuş. Bu sebep dolayısıyla yani kanı olmadığından bir bilim adamı kalamarın başka bir gezegenden gelmiş olabileceğini ileri sürüyormuş. Biz bunlardan konuşurken kardeşimin eşi Zeynep demek onun için seviyorum dedi.

315
Geçen kardeşim Özgür'ün kaldığı misafirlikte kaktüs bir geceliğine çiçek açmış; Özgür'ün bacanağı Yılmaz bey bir gecelik çiçek için, kelebekler için söylendiği gibi kendi dünyasında kaç yaşında acaba demiş.

316
Bayramda Yeprem Türk, Erkan Kara, Erkut Tokman ve Aykut Nasip Kelebek ile birlikte olduk.

317
Birkaç gündür Hüseyin Kocatürk ile oturuyoruz. Benim ne kadar takıntılı biri olduğumu görünce "sen üç'ü bir yaşıyorsun dün bugün yarın" dedi. Bu buluşu yansıttığı bir şiiri varmış.

318
Abdülkadir Budak sağolsun. *Sincan İstasyonu* dergisinin son üç sayısını göndermiş. Bu sayılarda Hasan Ziya, Buselen Tuğrul, Uğur Yanıkel, Ahmet Akif Dağ, İkbal Ertuğrul Dikeç, Cemile Bedir adlı gençlerin şiirleri var. Buselen Tuğrul hem yaşı (17) hem de şiir itibarı ile daha çok dikkatimi çekti. Ben de lise öğrencisi iken kitap çıkarmıştım.

319
Sevil Aşvar diyor ki: Çocuk ailenin fotoğrafıdır. Kelebek ailesinden kelebek; akrep ailesinden akrep çıkar.

320
Bazı şeyler yarım kaldı diye üzülme. Mesela ömürler... Hiç olmayabilirdi.

321
Ölüm bütün canlıların gündeminde keşke ölüm anında öldüğümüzü fark etmesek.

322
Evrende iki eğilim var. Biri doğmaya ikincisi ölmeye.

323
Bugün 27 Temmuz 2016, Sevil Aşvar'la arkadaşlığımız sekiz yılını doldurdu. Hayatta büyük beklentimiz yok. Bir de ölüm olmasa. Son günlerde Sevil'le Yakacık'ta İstanbul'un balkonu denilen Ayazma'ya, Şile'ye, Sapanca'ya ve Abant'a gittik.

324
Enver Ercan hastanede idi. Ayağında pıhtılaşma varmış. Hasta haliyle benim *İnsanlık Hali* adlı kitabımın yayınının peşine düştü. Müteşekkirim.

KURBAĞA

Bir kurbağa korkutur beni
Ayaklarım çıplaksa eğer
Gömülü taşlara takılacaksam
Ensemde karanlık var ve
Ellerim düşecekse boşlukta

Ağaçtan korkarım ben geceyse
Hışırıtlar çocukluğumu hatırlatıyorsa
Karanlık karabasan parıltısıyla
Duruyorsa yapraklarda
Adım atamam ben

Kurbağanın zıplamasından da
Korkarım ben
Yüreğim bir bütün dünya yutar
Bakırlaşıp gözlerim
Boğazım döner durur inceldikçe

**
*

Zaman ya! Aşktan korkarım ben
Kurbağanın kış uykusundan

Narin YÜKLER

TANRISAL OYUN*

bahçenin çevresinde geçmişiyile yıkılan duvarlar
dışına açılmayan pencerelerle seyrindeyim ömrümün
yapraktaki diş izlerini sordum havva'ya
tanrıdan kopardığım mahremimi
avuttum insansız bir evin eşyasıyla
kadın kendine gecikmiş bir kâhin
dibindeyse sömürülmüş mürekkebin
sabaha bakmayan odalarda
emanet bir geçmişti biriktirdiğim
italik harflerle dans ediyor yalnızlık şimdi
ruhum kondomu kadar dar kendine
diş izinden sarkan bir tanrı kayıyor
zapt edip boşaldığı tende
perdenin seyrek titreyişiyle iniyor bir el
tanrıdan gücünü alan erk'le
kalın harflerle gidip geliyor
kaburga kemiklerinden düşürdüğü bedende

* *Tanrılaştan erk'in kaburga kemiklerinden düşürdüğü bedenle (!) bitmeyen oyunu.*

Mehmet Mümtaz TUZCU

M Ü S T E A R 76

Tuz Ağısı
Öldür Çalap Toprağa basmayan ayağımı
Derya'nın ürküsüne daldırdım son kayıkta
Bileklerim köpürttü buzlu lacivertleri
Berkitip topuğumu vigla çaktım karaya

Tamtam Tuzağı
Aktuz'unun tuz akı bir fotoşok huzmesi
Kalkıp karkat çizmesi esrik çocuk aklıyla
Kendi lavında pişmiş dibinde Kaosa'nın
Sıyırıp Osaka'yı tam Tokyo'ya düşmesi
Sarsmaz paraşütünün kırık delikli aklıyla

Hüseyin KORKMAZ

SESSİZ DİKEN

ipleri uç uca bağlı
uzun bir sessizlik
harfleri sardı,
sıkıca bağladı birbirine

sıkışık hâlde bıraktı rüzgârı dağlar;
rüzgâr oturup ağladı bir kuytuda
kuytular ıssız da
gülü çağırır,
gül dediğimiz
bir çiçeği
dikenini ile takar yakasına

hükümsüz yara dindi;
ağrı edindim
bir yaraya
başka bir yaradan bende

yaradan yaraya çağırışır aşk,
çağrılmamış bir yara bırak bana
belki eskiden kalan
bugünü kaldırır yerinden bir sessizlik

nereye gitsem sessizlik dinmedi;
dinmez bir sesi
alıp gömdüm şiire,
sessizliğine.

Fatih AKÇA

SU UFKU

toplasaydım geçen günlerimi
birduransuyun yüzünde

ellerim senin ardına dek gül eğirecek
sicimler ve küller olacak bende
sana getireceğim, olmasaydın eğer
soyulan bir kabuk gibi kimsesizdim

çelenlerde serçelerin kente düz duruşları
köpürttü kıyıları
şahlansa da içimdeki derin su
dümdüz durdum gürültülerde
ne bir kumaştan çıkıp gitti rengim
ne bir kuşak atladım kendimden
sana biraz da kırlangıçlar biriktirdim

saçtım geçen günlerimi
bir akarsuyun avuçlarına
gittiği yere kadar bir kırılmış dalın
dönmeyeceğim sürüklenişten
beni bekleme, ama suya hep bak!

Hakan YİRİK

TÜMÖR

beni usulca sendeki ceviz sandığa koydular
orada tanıştım yalnızlığın pelüş kaplanlarıyla
bir noktaya yakışır küçüldüm ve dünya bana
sokuldu sırtarak böyle başladı kalpte alınganlıklar

döndüm ve geçti acımın yüzüne sürdüğüm astar
kime ayırır bizden kalanı doymadan kalkılan sofra
bir nar açılır sandım vehmin küflü burgusuyla
bezler envai beyaz hayat eşittir kütle bölü mezar

allah'ın önünde hazır olda cengâver bir yalvaç
gibi itirazlar dolusu ümmet saçıyor bir hallaç
susturduk vücudu kopan figandaki çizgiler yatay

anların buzulunu yontarak ısınmaktı o gün revaç
sende bir acı vardı bin yıl kaldı yüzün bundan dolunay
şimdi beni bir ormana salıyorlar ve bana kaç kaç kaç!

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi– BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

